

Anvisningar för att ansöka om statsbidrag för 2026 för utveckling av den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa

Socialstyrelsen har i uppdrag att fördela statsbidrag till regioner för verksamhet som utvecklar den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa eller suicidalitet.

Syftet med statsbidraget är att stimulera och främja verksamhet som utvecklar effektiva och kvalitativa regionala prehospitala akutsjukvårdslösningar för patienter med psykisk ohälsa eller suicidalitet. Läs mer i Förordning (2021:18) om statsbidrag för utveckling av den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa.

Med prehospital akutsjukvård avses omedelbara medicinska åtgärder som är hälso- och sjukvård enligt 2 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och som vidtas av hälso- och sjukvårdspersonal utanför sjukhus eller annan vårdinrättning inom sådan transportverksamhet som avses i 7 kap. 6 § samma lag.

Bidragets storlek

Det finns 150 000 000 kronor att fördela för bidragsåret 2026.

Vilka kan söka medlen?

Regioner som bedriver verksamhet som utvecklar den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa eller suicidalitet kan söka medlen.

Vad kan ni söka medel för?

Statsbidraget kan sökas för:

1. inrättandet av psykiatriambulanser¹ inom den prehospitala akutsjukvården,
2. utveckling av arbetssätt för prehospitala akutsjukvårdsbedömningar av patienter med psykisk ohälsa eller suicidalitet genom digitala hjälpmedel och system,
3. övriga anpassningar i verksamheterna och som rör material, utbildningsinsatser eller liknande, och
4. vissa kostnader för administration av den verksamhet som bidrag lämnas för.

¹ En psykiatriambulanans är ett utryckningsfordon som bemannas av psykiatriutbildad personal och som enbart hanterar insatser vid akutsuicidala situationer samt akutpsykiatriska bedömningar utanför sjukhusområdet, en psykiatriambulanans ska ingå i larmsystemet och följa Socialstyrelsens föreskrift om Ambulanssjukvård (SOSFS 2009:10).

Bidraget får inte användas för kostnader som följer av regionens ordinarie verksamhet. Om det finns särskilda skäl, får statsbidrag även lämnas för sådana kostnader. Vid bedömningen av om bidraget ska lämnas i sådant fall ska behovet av förnyelsearbete inom regionens prehospitala akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa eller suicidalitet särskilt beaktas.

I ansökan är det viktigt att tydligt särskilja om kostnaderna avser psykiatriambulanser eller andra resurser, digitala hjälpmedel utanför fordonen eller andra övriga anpassningar i verksamheterna (se punkt 1-4 ovan).

Prehospitala akutpsykiatriska resurser som inte är psykiatriambulanser behöver vara tydligt kopplade till larmkedjan. I ansökan ska ni beskriva hur resurserna integreras i larmprocessen, vilken funktion de fyller och hur de bidrar till att stärka insatserna för akuta psykiatriska behov.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget under våren 2026. Statsbidraget kan användas för kostnader från 1 januari till och med 31 december 2026.

När behöver Socialstyrelsen ha er ansökan?

Ansökan ska ha kommit in till oss senast den **2 mars 2026**.

Särskilda prioriteringar

Socialstyrelsen får prioritera mellan inkomna ansökningar och ge företräde till sådana ansökningar som bedöms ha bäst förutsättningar att uppfylla de syften som anges i förordningen. Vid prioriteringen ska det även beaktas om verksamheten syftar till att långsiktigt integreras i regionens ordinarie verksamhet.

Hur gör ni ansökan?

Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. Läs mer om e-tjänsten för statsbidrag: <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/om-etjansterna/e-tjansten-for-att-soka-statsbidrag/>

Uppgifterna i ansökan används för att fatta beslut om bidrag och utgör också ett underlag för Socialstyrelsens uppföljning på nationell nivå samt för den årliga redovisningen till regeringen.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

En region som har tagit emot bidrag ska **senast den 30 april** efterföljande år återrapportera till Socialstyrelsen hur statsbidraget har använts. Socialstyrelsen skickar ut ett webbaserat återrapporteringsformulär till bidragsmottagarens registratur under våren 2027.

Bidrag som inte har använts under året ska återbetalas till Socialstyrelsen. Återbetalning sker genom att Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

Bidraget kan också återkrävas om bidragsmottagaren inte har återrapporterat inom angiven tidsram, om det har beviljats på felaktig grund eller med för högt belopp, eller om villkor i beslutet om ansökan eller förordningen inte har följts.

Socialstyrelsen får besluta att helt eller delvis avstå från återkrav om det finns särskilda skäl för det.